

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Munkásletartóztatások Temesvároott

— A kolozsvári szakszervezeti titkár tiltott röpcédulái. —

Temesvár, szeptember 17.

A romániai szakszervezetek kiküldöttjei két hét előtt Bukarestben összejöttek és értekezletet akartak tartani. Mint ismeretes, a fővárosi szigoranca a munkásvezetőket letartóztatta. A letartóztatás azon a címen történt, hogy az értekezlet megtartására nem kértek előzetesen engedélyt és hogy azon kommunista ügyeket is meg akartak beszélni. A letartóztatott munkásvezérek — köztük Müller Kálmán temesvári szakszervezeti titkár és Orosz szakszervezeti megbízott —

éhségstrájkot kezdtek, amely ma is tart.

A Szakszervezetek Országos Szövetsége több ízben interveniált a kormánynál a letartóztatott munkásvezérek szabadonbocsátása érdekében, azonban eredménytelenül. Erre elhatározták, hogy országszerte gyűléseket tartanak, melyeken egyöntetűen elhatározzák, hogy társaik érdekében kérényeket intéznek a kormányhoz. A temesvári szakszervezetek kedden este hívták össze a gyűlést, amelyen kimondták, hogy memorandumot szerkesztenek és azt a kormányhoz való továbbítás végett a prefektushoz juttatják és hogy ebben a küldöttségben valamennyi szakszervezet vezetői részt vesznek.

A határozat értelmében tegnap délben körülbelül száz szakszervezeti vezetőmber gyülekezett össze a Munkásotthonban, ahonnan a

prefektura elé vonultak.

A rendőrség, amely a nagy küldöttségről előre értesülve volt, szintén kivonult, azonban közbelépésre nem volt ok, mert az utcának való keresztülvonulás rendben és minden incidens nélkül ment végbe. Mikor a küldöttség a Dóm-térre a prefektura elé érkezett, akkorára már sok kíváncsi néző is csatlakozott a menethez.

Bejan Kornél helyettesprefektus értesülvén a küldöttségről, azt a kívánságát fejezte ki, hogy a munkások válasszanak egy négy-öt tagból álló bizottságot, amely kívánságait tolmácsolja. Voltak, akik amellet foglaltak állást, hogy ragaszkodnak ahhoz, hogy valamennyien járuljanak a prefektus elé s köztük és a kapu előtt szolgálatot teljesítő Craciun detektivkommiszárius között vita támadt, mire a komiszárius az ellenkezők közül C s e h Andrászt és K o z m a Jánost letartóztatta.

Mihailescu rendőrigazgató egy munkásküldöttségnek, amely érdekükben eljár, kijelentette, hogy ügyüket megvizsgálja és amennyiben letartóztatásukra nincs ok, őket csütörtökön délelőtt szabadon bocsátja.

Közben a megyei prefektura épülete előtt összegyűlt munkásság elhatározta, hogy eleget tesz Bejan helyettesprefektus óhajtásának és csak kisebb küldöttséget meneszt hozzá, míg a többiek az eredményre a téren várakoznak. Öttagu küldöttség jelent meg a szubprefektusi hivatalban és szónokuk egy kérényet adott át Bejan Kornél prefektusnak azzal, hogy

azt juttassa el a kormányhoz és ugyanakkor azt is kérték a prefektustól, hogy a legújabb letartóztatások ügyében interveniáljon.

Bejan Kornél figyelemmel hallgatta meg a deputáció szónokát, átvette a kérényet, majd ígéretet tett, hogy azt Bukarestben illetékes helyre juttatja. Ami a letartóztatások ügyét illeti,

érdeklődni fog

az iránt, hogy a dolog miként áll és ha módjában lesz, közbenjárását latba fogja vetni. Ezt természetesen csak annyiban teheti meg, amennyiben beavatkozása más hatósági rendelkezést nem sért.

A küldöttség megköszönte a prefektus szavait és visszatért a téren nyugodtan várakozó tömeghez, amelynek referáltak a prefektussal folytatott beszélgetés eredményéről. A munkásság csendben hallgatta meg szónokát és azután rendben elvonult, illetve széteszlett.

A Bukarestben letartóztatott munkásvezérek szabadonbocsátása érdekében megindult mozgalom kapcsán szerdán délelőtt egy

ujabb letartóztatás

is történt Temesvároott. A Szakszervezetek Országos Szövetségének kolozsvári központja ugyanis röplapokat küldött Temesvárra a munkások között való terjesztés céljából. Ezek a röplapok arra buzdítják a munkásságot, hogy ne nyugodjék bele vezetőinek letartóztatásába és szabadonbocsátásuk érdekében vegyen igénybe minden törvényes eszközt. Minthogy azonban ezeket a röpcédulákat, melyek a kolozsvári Fraternitas nyomdában készültek, Temesvároott cenzurálás nélkül terjesztették, a szigoranca megkeresésére Craciun komiszárius Baga János szakszervezeti titkárt elővezette a sziguranára, ahol tiltott plakátterjesztés címén letartóztatták. A munkásságnak Bejan helyettesprefektusnál járt küldöttsége Baga érdekében is kért közbenjárást.

Az iskolai beiratások eredménye

kedvezőtlen a temesvári intézetekben

Temesvár, szeptember 17.

Szeretem őket. Nagyon. A kicsiket, akik most hagyták el a IV. elemi küszöbét és a hideg kongású folyosókon várják a felvételi vizsga eredményét. Az élet az kegyetlen és téged kis tízéves sem kimél, hamar kell megtanulnod, hogy mi az a druk. A szívemhez van növe mind, mert a xxx felé közeledő életmesgyém mindjobban eltávolodik tőlük, nem is tudom, miért is sietnek annyira az évek.

Irigylem a 15 évest, akit most csap meg a férfiúi önéretet első szele, énjébe hamarosan gyökeret ver az önállóság tudata. Tudjátok ti mi az ötödikesnek lenni? Hosszu nadrág, bus va-

sárnapokon tánciskola: bimbózdó szerelem előhírnöke. Az ölmos, szürke őszi eső szakadatlan végigsuhintja az ódon iskolák falát és úgy érzem, olyan nagyon nehéz most szürke statisztikai adatokkal telített riportot írni. Szeretnék a régi tízéves szívemmel beszélni, szeretnék újra a druk kereszttűzén átesni, szeretnék ismét csüngő szerezzettel vagy a félelem egy nemével magas, kopottas ruhájú emberekre nézni, a tanárookra. Igen a tanárok. Nem változtak semmit, a nadrágjuk most is gyűrött néhol rojtos. Ez az egyetlen régi ismerősöm a rojtos nadrág.

Mosolygós leányfejek kandikálnak ki a „Carmen Sylva” nagy bejáró ablak-

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2:55, Párisban 10:35.

Zürichi zárlat:

Berlin 123:30, Newyork 518:25, Páris 24:45, Prága 15:35, Belgrád 9:25, Varsó 87:50, Amsterdam 208:30, London 2511, Milano 21:40, Budapest 72:70, Bukarest 2:55, Bécs 73:—.

Bukaresti zárlat:

Devizák: Páris 982, London 1006, Newyork 206.—, Milano 825, Zürich 40.—, Bécs 29:20, Prága 6:10. Valuták: Napoleon 780, márká 48:50, Leva 150, török font 114, angol font 995, francia frank 9:80, svájci frank 39.—, lira 8:40, drachma 3:40, dinár 3:55, dollár 205, lengyel márká 35, osztrák silling 29, magyar korona 28:50, szokol 6:05.

Temesvári magánforgalom:

Dollár 206, angol font 1005, francia frank 9:35, svájci frank 40:15, lira 860, szokol 6:10, dinár 3:64, magyar korona 340, osztrák silling 29:00.

Élelmiszerek

Makszimális árak: Fehérliszt 18.50, félbarna liszt 14:50, barnaliszt 11, [fehér] kenyér 16 lei, félbarna kenyér 15 lei, barna kenyér 10, marhahús 35, sertéshús 49, zsir 64 lei. Piaci árak: Tojás darabja 3:40, burgonya kilója 4, paradicsom 8, hagyma 4, szilva 4—6, szőlő 16—18, dió 20—30, őszibarack 5—16, csirke párja 80—120, pulyka darabja 150—160 L

Terménypiac

Buza 870—880, tengeri 500—510, új tengeri 330—340, árpa 500—510, sörárpa 650—660, rozs 600, zab 510—515, köles 530 lei métermázsánként ab feladó állomás.

tábláin. Tizenegyévesek. A szemük már csintalan. Az egyik előzékenyen ajtót tár, a többiek arca csendes mosolyra derül, restellem magam. Néhol fojtott kacaj csendül a széles boltíves folyosóra.

— Igazán sajnálom, most folynak a felvételi, a javító vizsgálatok, legtöbben, különösen a vidékiek csak szeptember 26-án, tanévkezdetre jönnek be. Csak 200-an iratkoztak be eddig, a tavalyi 400-al szemben.

Már is kezek szoritok Fodor direktorral. Gyanus oldalpillantást vetek az egyik professzor - kisasszonyra. Tetszett nekem. A lépcső felé tartok, ünnepi arcot vágok, titokban keresem az előbbi szöske kislányt.

Valahogyan komolyabb hangulat üli meg a „Diaconovici Logát”, persze a fiuk jobban átérzik az életet. Adatot itt sem kapok, majd jóval később, az új tanügyi szabályzat nagyon körülményes. A falhoz bus gyerekember támaszkodik, az apja szótlanul nézi, siri csönd van kettőjük között. Megbukott az ötödikes felvételin. A gyerek nehéz sóhajokat hallat.

— Pista fiam ne szomorkodj, most még sajog az új seb, nem is a te hibád ez a bukás, menjünk haza, otthon megbeszéljük, hogy milyen mesterséget tanulsz. Hidd el, még megköszönöd az életnek ezt a pofont.

A fiu kételkedően néz apjára, szemében csendes rezignáció tüze csillog, az apa karon fogja ember fiát, handukolnak le a lépcsőn. Nem tudom — azt hiszem — a szememre nedvesség ült. Utánuk néztem.

A kisebbségi iskolákat veszem sorra. Ugyanazok a színek, ugyanaz a kép fogad. Itt sem tudok pontos statisztikai adatokat kapni. A piaristáknál, az általi német-magyar lyceumban, a zsidó gimnáziumban csak panaszt hallok. A tavalyihoz képest feltűnően csökken a tanulók száma. Az apák kezdenek realisak lenni, az élet nagyon is megszorította őket. Az egyik professzor készséggel ad felvilágosítást:

— Sok kisebbségi diák ment át az általi iskolákba, a szülők nem bírják a terheket. A számarány csökkenése az összes erdélyi és bánági iskolákban általános jelenség, míg az okiráltságban az iskolák tulzsufoltak, oka ennek talán az a körülmény, hogy nálunk két évvel előbb tört ki a háború, mint az okiráltságban s így a születési arány is csökkent. Átlag 30%-al kevesebb idén a tanuló a tavalyihoz képest.

Kedvező a helyzet az általi kereskedelmiben és a „Notre Dame” iskolákban, itt a beiratkozások száma a tavalyihoz képest emelkedést mutat.

Az uccán vagyok ismét. Az eső az arcom csapja, a cseppek végig gördülnek a gallérom aljára, összehuzom magam, vékony kabátom melegébe, mert fázom. Az élet nagyon megváltoztatta a kicsik, a szívemhez-nöttek sorsát is. Régi kacajok, pajzán, tréfaesináló, boldog iskolások merre vagytok? Régi kedvek, diákcsínyek tettesei, hancurozó kis hadsereg hova vesztetek el? Az utódok arcán gond ül, szomorúak, nem is érzik, hogy diákok, már tudják mi az élet...

A magyar telepések ügye

a minisztertanács előtt

Bukarest, szept. 17.

A holnapi minisztertanács, melyen Vaitoianu közlekedésügyi miniszter fog elnökölni, rendkívül érdekesnek ígérkezik. Az ülésen a magyar telepések ügye is szóba kerül. Határozatot ebben az ügyben nem hoznak, mert nem akarnak a miniszterelnök nélkül dönteni és így megvárják Bratianunak Karlsbadból való hazaérkezését. Beavatottak szerint a minisztertanács foglalkozik azzal a kérdéssel is, hogy miként lehetne megakadályozni a kisebbségeknek panaszaikkal a külföldhöz való fordulását. Erre vonatkozólag több javaslat van készen és azokat a kormány tagjai megvitatják. A belügyminiszter javaslata az, hogy állítsanak fel egy külön erdélyi miniszteriumot, amely főleg a kisebbségek ügyeivel foglalkoznék. Az erdélyi miniszterium a belügyminiszterium keretében működne. Ebben a kérdésben is csak akkor fognak határozni, mikor a miniszterelnök határozatát.

Fali Leo meghalt

Szükszavu bécsi távirat jelenti, hogy Fali Leo, a világhírű zeneszerző rövid betegeskedés után váratlanul meghalt. Fali Leo egyike volt a legnagyobb operettzeneszerzőknek, akinek szerzeményeit a világ összes színpadjain bemutatták. A dollárkirálynő, a Pompadour és egyéb műveivel világhírnévre tett szert. Azon komponisták közé tartozott, akik nem pályáztak olcsó sikerekre és aki sohasem tett engedményeket a közönség ízlésének a művészet rovására. Halálával súlyos csapás érte a nemzeti zenevilágot.

Ekszhumáltak egy lovat mert gazdáját feljelentették, hogy agyonverte

Temesvár, szeptember 17.

Rác Mihály bérkocsis nem barátja a lónak. Pedig a ló keresi meg számára a mindennapi kenyeret. A szegény párának azzal fizet, hogy üti, veri, kinozza. Néhány hete egyik lovát a legkegyetlenebb módon agyonverte. Bent járt vele a városban s minden ok nélkül nagyon feldühödött a szerencsétlen állatra. Az ostornyél vastagabb felével egyre ütötte, majd hazafelé hajszolta Ujkisodára. Ott kifogta, kertjébe kergette, egy vastag doronggal addig verte, amíg összeesett. Ezzel azonban még nem érte be, hanem a földön fetregő lovat tovább bunkózta addig, míg csak élet volt benne. Az állat hulláját aztán elásta.

Az Állatvédő Egyesület feljelentésére eljárás indult Rác Mihály bérkocsis ellen. Az agyonvert ló tetemét kiásták és állatorvosi vizsgálat megállapította, hogy a szegény állat halálát tényleg embertelen ütlegetés okozta. Hladik rendőrbíró ma tárgyalta Rác Mihály ügyét. Felvonult a tanúk egész sora, akik mind igazolták, hogy Rác mennyire kinozza mindig a lovat.

Súlyosan esett latba, hogy Rác Mihály állatkinzásért már ismételtelen el volt ítélve. A rendőrbíró Rác Mihályt — aki a kegyetlen cselekedetét beismerte s indulatosságával és a ló makacosságával védekezett — kétezeréngyáz leli pénzbüntetésre ítélte és kilátásba helyezte, hogy újabb visszaesés esetén megvonja hajtási igazolványát.

— ARADMEGYE TEMESMEGYEI KÖZSÉGEKET KÖVETEL. Aradmegye felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, amelyben kifogásolja, hogy Aradmegyéhez az új-aradi járásból csak tíz községet csatoltak. Kéri a minisztert, hogy több helység odaesatolásával nagyobbítsa a megyét.

Temesvári dalosok ünneplése

Temesvár, szept. 17.

A Temesvári Dalkör, mely a romániai magyar dalárdáknak Marosvásárhelyen rendezett országos versenyén az első csoport első díját nyerte, szerdán este a józsefvárosi Scholier-féle vendéglőben levő egy-letli helyiségében összejövetelet tartott. Az összejövetelet nemcsak a dalosok jelentek meg teljes számban, hanem ott volt a dalkör majd minden pártoló tagja: tekintélyes józsefvárosi polgárok családjaikkal együtt. A tágas teremben közel háromszáz ember volt együtt. Egy külön asztalon ki volt állítva a dalkör által nyert díj: egy masszív ezüst szobormű: a munka szimbóluma, valamint a Marosvásárhely város tanácsa által adományozott kétféfer szalagon dedikált babérokoszoru.

Steiner Károly igazgató, a Temesvári Dalkör elnöke szívélyesen üdvözölte az összegyűlteket s köszönetét és háláját fejezte ki a dalosoknak, akik a magyar dallal elismerést arattak és ezzel Temesvárnak s elsősorban a Józsefvárosnak dicsőséget szereztek. Aztán elismerését tolmácsolta Szegő Ferenc karnagynak, akit a diádalból a fővész illet. Éljenzéssel fogadott szavai után

Hradil Gyula a dalosok nevében mondott köszönetet a karnagynak, valamint a józsefvárosi polgár-

ságnak, amely anyagi áldozatkészségével lehetővé tette a dalosversenyen való részvételt. Leposa Sándor titkár elmondta a marosvásárhelyi szereplés történetét, köszönetet mondott a dalkör ama barátjainak, akik a dalosokat Marosvásárhelyre kísérték s kiemelte különösen Klug Jánosnak, a Temesvári Dalkör egyik pártfogójának érdemeit.

Kubán Endre szerkesztő mint magyar ujságíró köszöntötte a magyar dalosokat. Szavait a következő rögtönzött verssel fejezte be:

A magyar dal szépen zengő,
tisztabb, mint az aranyesengő,
benne van a szívünk, lelünk,
a jókedvünk, a szerelmünk,
benne van a gond, a bánat,
melyre vigasz dalban támad,
kincsünk ezer évek óta
s az marad a magyar nóta,
a magyar dalt szeressétek,
sola el ne felejtsetek!

A percekig tartó tapssal fogadott beszéd után a dalkör tagjai óriási tetszés mellett előadták pályanyertes karénekeiket. Majd elhatározták, hogy az ugyancsak első díjat nyert Glória erzsébetvárosi dal-egylettel együtt a közel jövőben közös hangversenyt rendeznek.

Az összegyűlteket kedélyes hangulatban a késői éjjeli órákig maradtak együtt.

A régi tréncaszárnya épületében

rendezik be a városi tejközpontot

Temesvár, szeptember 17.

Temesvár fejlődésre hivatott sok vállalata között számottevő helyet foglal el a városi tejközpont, amelynek kibővítése és modern alapokra való fektetése egyik legközelebbi teendője lesz a vállalatnak. A közbághídon elhelyezett tejközpont jelenlegi helyiségeiben nem felelhet meg igazi rendeltetésének, ezt felismerte a városi vállalatok felügyelőbizottsága is és ezért legutóbb albizottságot delegált, amely gazdasági, pénzügyi és kereskedelmi szakemberekből áll és amelynek hatáskörébe tartozik a tejközpont az igényeknek megfelelően átszervezni. Fontos és nagyjelentőségű munka ez, mert a tej ma a lakosság legnépszerűbb tápláléka és a

lelkiismeretlenül kezelt tej rengeteg betegségnek lehet forrása.

A szóban forgó albizottság első sorban a tejközpont új elhelyezését kívánja megoldani és erre a célra tervbe vette a józsefvárosi volt tréncszárnya épületének egy részét. A tágas hárszert el fogják keríteni és teljesen átalakítják úgy, ahogyan a t az üzem kifejlesztési programja megköveteli. A tej tiszta és egészséges kezelése ér-

dekében teljesen új és modern gépeket hoztatnak, amelyekkel a vidékről bőven beözönlő tejet gyorsan és kifogástalanul lehet majd feldolgozni. Temesvár környékének gazdag tejtermelő vidéke van és így a szükséges mennyiség biztosítása nem fog különösebb gondot okozni. A napokban például Szakállházról százötven tejesember hozta be a napi tejet és a hatóság kénytelen volt az

egész készletet elkobozni,

mert kiderült, hogy a tejet vízzel keverték, zsirtartalma alig volt 1—2.3 százalék, holott a városi tejközpont három százaléknál jóval több zsirtartalommal rendelkező tejet hoz csak forgalomba.

A tejközpont elhelyezése és új alapokra való fektetése körülbelül öt millió lejt fog igénybe venni ezt a beruházási összeget a vállalat idővel saját bevételeiből törleszti úgy, hogy a tej ára azért nem lesz drágább. Ma a tejközpont naponta négyezer liter tejet dolgoz fel és ad át a közönség fogyasztásának, az új hajlékban és a modern felszerelések birtokában pedig naponta tizenkétezer liter tejet is átvehet úgy, hogy azt sterilizáltan, kifogástalan minőségben és palackokba öntve juttathatja el a fogyasztóhoz.

Újabb gazdasági pangás

fenyegét a tervezett deflációs politika miatt

Temesvár, szeptember 16.

A liberális kormány egyik legfontosabb alkotása közé sorozható a Creditul Industrial megalapítása, működése elé az egész ország ipari és társadalmi körei nagy várakozással néztek, mert hivatott volt olcsó kölcsönökkel az ipar fejlődését előmozdítani. A Creditul Industrial az alapszabályokhoz híven meg is kezdte tevékenységét, plenáris igazgatótanácsi üléseken döntött a kölcsönök ügyében és azokat nagyrészt folyósította is. Igen természetes, hogy azok a vállalatok és ipari üzemek, amelyek ebben a kedvezményes kölcsönben részesültek, nagyobb

beruházásokat eszközöltek, üzemüket megnagyobbították és újabb érdekeltségeket, főleg külföldi cégeket vettek érdekkörükbe. Néhány hónapja azonban megakadt a megszavazott kölcsönök rendszeres folyósítása, az érdekeltek minden telhetőt elkövettek a

pénz felvételére, de a Creditul Industrial nem hajlandó

egy banit sem

rendelkezésre bocsátani. Bizonyos, hogy ennek a váratlan intézkedésnek mélyreható okai vannak, amelyek összefüggésben látszanak lenni a pénzügyminiszternek 1926 januárjára beígért lei stabilizálási akciójával.

A Déli Hírlap munkatársának alkalma volt ebben a felette fontos és iparunkat közelről érintő kérdésben egy az országos relációban is tekintélyes szakember nézetét kikérni, aki a viszonyok alapos ismerője és így véleménye mindenestire számottevő:

— Amióta a pénzügyminiszter újabb lei stabilizációs tervéről tudomást szereztem, fokozott figyelemmel kísérem nagytökén minden megmozdulását és egyáltalán nem lep meg az a tény, hogy a Creditul Industrial nem folyósítja a már megszavazott ipari kölcsö-

nöket, sőt természetesnek is találom. A pénzügyminiszter a Banca Nationalával egyetértőleg elhatározta, hogy a legközelebbtől kezdve az állami bevételekként befolyó bankjegymennyiségeknek egy harmadát adják csak vissza a forgalomnak, ennek az újabb pénzügyi műveletnek közvetlen folyománya egy

újabb gazdasági pangás

lesz, amely hamarosan éreztetni fogja hatását. Másrészt az új tisztviselő státus megállapítása, a fizetések aranyparitásban leendő rendezése szintén szoros összefüggéssel a kérdéssel, úgyhogy ezeknek a pénzügyi műveleteknek az elintézése egész más képet kölcsönöz az ország gazdasági életének. Most az a kérdés, hogy ezt az átalakulást ki fogja kibírni. Amíg a pénzügyi kormány tiszta képet nem nyer, addig a Creditul Industrial nem fizet és várakozó álláspontra helyezkedik.

Paktum lehetősége

a Magyar Párt és nemzeti párt között Maniu elnöksége esetére

Temesvár, szeptember 17.

Maniu Gyula tegnapi Déván, a nemzeti párt gyűlésén tartott beszédnek a kisebbségekkel foglalkozó része a Magyar Párt vezetőségére nagyon jó hatást tett. Örövendetesnek tartják már magában véve azt a tényt, hogy Maniu célszerűnek tartotta a nemzeti párt kisebbségi politikájáról nyilatkozni. Az a vélemény a vezetőség körében, hogy ha Maniu volna hivatalosan is a nemzeti párt vezetője, akkor a Magyar Párt és a nemzeti párt között már rég paktum jött volna létre, mely megteremtette volna az együttműködés lehetőségét.

Letartóztatások mindenfelé

kommunista üzemek gyanúja miatt

Bukarest, szept. 17.

A szakszervezeti tanács vezetőinek két hét előtti letartóztatásával kapcsolatban a Capsa cukrászda előtt a sziguranca letartóztatta Filippovici Elena agitátornőt. Újabb letartóztatások várhatók.

Galac, szept. 17.

Az itteni sziguranca házkutatást tartott a kommunista szervezet helyiségeiben és számos kompromittáló iratot foglalt le. Eddig harminc embert tartóztattak le.

Bukarest, szept. 17.

A kommunista asztalosok és borbélyok szakszervezete tegnap ülést tartott, amelyen tiltakoztak a szakszervezeti vezetőség letartóztatása ellen. Utána tüntetést rendeztek az utcán. A tüntetőket egy őrnagy vezetésével csendőrség szórta szét.

Kolozsvár, szept. 17.

Az itteni sziguranca nagyarányú kommunista ügyben nyomoz, melynek szálai állítólag Temesvárra, Marosvásárhelyre és egy ókirályságbeli városba vezetnek Eddig több letartóztatás történt.

A trónörökös Pozsonyban. Pozsonyból táviratozzák Károly trónörökös öfensége tegnap délután Pozsonyba érkezett, hol nagy ünnepek között fogadták.

Részleges kormányválság Franciaországban. Párisból jelentik: Miután Painlevé miniszterelnök elutasította a szocialistáknak a kamara összehívására vonatkozó kérését, újabb feszültség keletkezett a kormány és a szocialisták között. Valószínű, hogy annak folytán a belügyi és kereskedelmi miniszter hivatnak a kormányból. Ugyancsak kiválik Steeg igazságügyminiszter is, akit Marokkó polgári hejtartóijává neveznek ki.

Zsák
Zsineg
Kötél
Havas Dezső Gyár és fiók
Timişoara. Lugoj

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az önkiráltságban 3 lei, Magyarországon 1500 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Naptár

— Szeptember 17. —

A megyei prefektus fogad naponta délelőtt 11-1 óráig.

A szubprefektus fogad szerdán és pénteken délelőtt 10-12 óráig.

A főpolgármester fogad kedden és pénteken délelőtt 11-1 óráig.

Belyárosi mozi: Nana. Dráma 8 felvonásban. Előadások 5, 7, 9 órákor.
Gyárvárosi mozi: Bécs örömei. Dráma 7 felvonásban. Előadások 5, 7, 9 órákor.
Mehalai mozi: Nincs előadás.

Asszimeirikus divat

Ugy hírlik, hogy Párisból, egy Vendome-téri divatkirály szalonjából, nemsokára hódító utnak indul az asszimeirikus ruha.

Igen furcsa ez a legújabb divat, de egész biztos diadalra jut mindazon haladó szellemű hölgyek körében, kik élvezni tudják az ellentétek szépségét.

E zamatot divatollet, furcsa egyvelege a puritánságnak és a fesztelen strandhangulatnak: a jobb kart csuklóig borítja zárdai feszességgel a ruha szövete, viszont a bal kar vállig meztelen: a hasított szoknya szemérmesen borul le a jobb cipősarkig, de kárpótlásul a bal lábszár szabadon érvényesül egész fel a térdig.

A hát, egyetlen mély décolletage, sziv-alakuan öblözve a derékig, de a vállak és mellék táját, már ellentmondást nem tűrő határozottsággal, takarja el nyakig felszökő csipkagallér az illelten férfiak tekintete elől.

Senki sem tagadhatja: van igazság és méltányosság ebben a divatban, mert ha fel is látítja egy pillanatra az örködő erkölcsöt, hiányainak bőségével, annál nyugodtabban, sőt egyenesen az elégtétel felemelő érzésével pihenhet meg csakhamar a szem az ildomos öltözködés helyreállított jogrendjén.

F.

IMBROANE AVRAM LUGOSI KÉPVISELŐJELÖLT. A Temesvári Zeitung értesülése szerint Biberia Viktor halálával megüresedett lugosi képviselői mandátum liberálistá párti jelöltje Imbroane Avram, a kamara volt alelnöke. A választás novemberben lesz.

Loubet Emil özvegye meghalt. Párisból jelentik: Loubet Emil, volt francia köztársasági elnök özvegye, hosszas betegség után hetvenhat éves korában meghalt.

Anghelescu engedékeny lesz? Jól informált körökben arról beszélnek, hogy Anghelescu közoktatásügyi miniszter revízió alá veszi oktatásügyi javaslatát és a kisebbségek előnyére különböző engedményeket hajlandó tenni.

László Ferenc meghalt. Kolozsvári tudósítónk jelenti: László Ferenc sepsiszentgyörgyi tanár, a nevés archeológus, akit betegsége dacára Kolozsvárra rendelték román vizsgálóra és akit az izgalom következtében szélhűdés ért, meghalt. Hét gyermeke siratja, akikre világhírű nevén kívül nem hagyott egyebet.

Elhalasztották a kolozsvári kamarai választásokat. Kolozsvári tudósítónk telefonálja: Tegnapra voltak kitűzve a kolozsvári kamarai választások, de miután a 17.000 választó közül az előírt időpontig a megfelelő szám nem jelent meg, a választásokat e hó 21-ére halasztották.

Pillanatsfelvételek

a temesvári ügyészségen

Alig tizenhét éves. Ványadt, vézna legény. Reszket. Akadozva válaszol a feltett kérdésekre. Furesán hat számára a szokatlan környezet. Belebámul a levegőbe. Hladik ügyészségi titkár megszokottan bontja fel a kísérő irást, az asztalról álkules, betörő szerszám, két rozsdamarta forgópisztoly vigyorognak Waszmer Ferenc újvári parasztlégényre.

— Ó az oka mindennek, a barátom szabadságon volt katonáéktól, arra sé táltunk a Zselénszky gróf kastélya előtt, egymásra néztünk. Igazán én nem akartam, én féltem, hogy baj lesz belőle.

Egyszerre kitör belőle az elkeseredés:

— Nem találtunk semmit, de semmit, egy nyomorult fényképezőgépet és néhány lim-lom apróságot. Azért igazán nem volt érdemes.

És Waszmer Ferenc tizenhét éves szentdős sváblegény mindenre elszántan, várja a sorsát.

Álkules, rozsdás pisztoly, fényképezőgép, ügyészség.

Waszmer Ferenc, ezért igazán nem volt érdemes!

A film tovább gördül, az élet nem ismer megállást és az ügyészségi iroda az élettragédiák tanyája, egyre ontja magából új áldozatait.

Barnaképi cigány. Nyugodt, bizonyos önteltséggel tudatában van annak, hogy rövid időn belül ismét szabad lesz. A kérdésekre a cigányészjárás ki-

mértisével felel. Nem érti a dolgot, hogy mit akarnak tőle? Mi köze a világnak ahhoz, hogy ő az éjszaka berugott állapotban fojtogatni kezdte a feleségét. Saját belső magánügy az egész!

Talán igaza is van Gin Nikolae kisbecskereki cigánynak, isten ments, nem akarta megölni, csak a maga módja szerint megfenyíteni. Tudja meg az asszony, hogy a férjét, ha az berugott állapotban tér haza, nem illik, nem szabad ellökni magától.

Gin Nikolae befejezte a mondókáját, diadalmasan néz körül, de a taps és a helyeslés elmarad.

Künn a folyosón három nyurga cigánylegény álldogál, a kísérő esendőr cigarettát sodor. Rá akar gyujtani, vizes, sehogy sem megy, a magam regálját fujja már a következő percben. Beszédbe elegyedünk.

Mostanában szabadultak, három évet becsülettel letöltöttek és ime ismét tetten érték őket. Az egyik legény, Kerpács, a bandavezér indulatos mozdulatot tesz, vállait tagadólag vonogatja. Mintha a „nem igaz” ezerszeresen tükröződne vissza egész tartásán, a nyirkos folyosó csodálkozva szívja magába a Kerpács szavait:

— Nem csináltunk mi semmit, nincs bizonyíték.

Lólopással gyanúsítják, tettenérés esete nem forog fenn, ilyenkor tagadni kell a végtetekig.

Kerpács a büntetőjogból jelesen szigorlatozott.

Temesvár köztisztasága. Rövidesen elkészül az a motorlocsoló, amelyet a város az utcák öntözésére rendelt. Az aradi Astra-gyárban és a temesvári villamosvasut műhelyében állítják elő az ezerkétszázliteres locsolót, amely a villamos síneken fog haladni és eme utcák öntözését ellátni. Az új locsoló révén felszabadul majd négy olyan vízhozó kocsis, amelyet eddig lovakkal vontattak és amely ezentúl a város külső periferiáin fekvő utcákat is locsolni fogja. A városi tanács elhatározta, hogy az utak, utcák és terek tisztántartására a jövő évben nagyobb összeget állít be a költségvetésbe, mert az utcaseprők számát szaporítani kell és az állandó köztisztasági rendszabályokat is fokozottabban kell majd fogyanatosítani. Reméli a városi vezetőség, hogy a miniszterium a jövő évi költségvetésből nem fog a köztisztaság és az egészségügyi beruházások terhére törléseket eszközölni.

* A gyárvárosi Pátria kabarében szenzációs műsor keretében színré kerül „A kölyök” című kacagtató bohózat és a Lipi Lupi. A főbb szerepeket Mezey Nelly, Réthy Irén, Várady, Beregi, Szabadkay és Kemény játszzák. Ezenkívül fellép a világhírű Ojra ének és tánc csoport. Várady új kuplékat énekel. Számos új tag bemutatkozása. Az előadás pont féltízor kezdődik, még pedig szép idő esetén a szabadban, kedvezőtlen időjárás után a teremben.

ÓRIASI ÁRVIZKATASZTRÓFA KILÁBÁN. Pekingből érkezett jelentés szerint a santungi kerületben a Hoang-Ho kilépett medrétől és nagy területeket árasztott el. A víz helyenként harminc lábnyi magas. Ezernél több falu elpusztult és háromezer ember vízbefulladt.

* Finom raglán- és felöltő-szövetek nagy választékban, alkalmi áron a White-house-ban.

ÖSSZEÍRÁSRA KÖTELEZETT AL-LATOK ÉS TARGYAL BEJELEN-TÉSE. A rendőrprefektúra, a nagyvezérkar rendelete alapján, felhívja a városi közönséget, hogy szeptember hó 25-ig a kerületi komisszáriátusoknál, mindennemű igavonó állataikat, járműveiket, kocsi- és lószerszámukat, birtokukban levő drótanyagokat, összeírás céljából bejelentésük. A változások is 15 napon belül bejelentendők. A rendelet be nem tartása szigorú büntetést von maga után.

* A Lloyd Tavernában májtól kezdve új műsor.

LETÖRT SZTRÁJK UTÁN. Párisból jelentik, hogy a banktisztviselők sztrájkja, mely heteken keresztül szíves ellentállással tartott, teljes balsikerrel végződött. A bankok legtöbbje megtorlással élt a sztrájkban résztvevő tisztviselőkkel szemben. A Credit Lyonnais elbocsátotta a sztrájkban résztvevő valamennyi tisztviselőjét. Két másik hatalmas francia pénzintézet csak néhány régi tisztviselőjét vette vissza. Az elbocsátott tisztviselők körében emiatt óriási az elkeseredés.

Tötössy Dalma okl. énektanár, énektanítást megkezdte Püspök-ut 23 sz. a. Jelentkezni lehet d. e. 11-1 és d. u. 3-6 óráig.

Rablógyilkos orosz kapitány. Ujvidékről jelentik: Saskov Iván, volt orosz kapitány, aki mint menekült Jugoszláviában tartózkodik, Titelev fejszecsapásokkal meggyilkolta Ibricsics Ivo fizetőpincért. A gyilkosság után egy órára elfogták. Azzal védekezik, hogy irtózatoss nyomorban élt és a rablógyilkossággal akart pénzt szerezni.

Vízet prédikált és bort ivott. Danzigból jelentik: Raubes kommunista képviselő elveivel ellentétben szerette a fényűző és pazarló életet és hogy az ehhez szükséges pénzt előteremtse, azt hirtelre magáról, hogy egy francia autóbilég képviselője. Ezen a címen az egyik banktól hitelt vett igénybe, amely lassankint 1.600.000 forintba rugott fel. A pénzt szeretőkre költötte és a zappoti játéklámpában elkártyázta. Most aztán kiderült, hogy Raubesnek sem autóképviselője, sem vagyona nincsen. Mikor leleplezték, lemondott mandátumáról. A bank, amely Raubesnek a hiteleket könnyelműen folyósította, valószínűleg tönkremegy.

Hontalan Deák József

háborus tragédiája

Temesvár, szeptember 17.

A háborus tragédiáknak se szeri se száma. Egész könyvtár lehetne belőlük összeírni. Rengeteg családi boldogság lett semmivé a nagy világégésben. Ilyen háborus tragédia Deák Józsefé is.

Deák József pár esztendővel a háboru előtt nősült meg és kibérelte a temesvári Központi Fürdő büfféjét, melyet fiatal feleségével együtt vezetett. Szorgalmasan dolgoztak és már ott lebegett előttük a lassu vagyoni toldalódás biztos reménye. Azonban jött a háboru, az általános mozgósítás és Deák József is megkapta a maga behívóját.

Jöttek aztán Deák Józsefnéhez a különböző frontokról a tábori levelezőlapok, míg aztán egy napon értesítés érkezett, hogy Deák József orosz hadifogságba esett. A végtelen szibériai hómezőkről gyéren cammogtak Temesvárra a levelek, aztán végképpen elmaradtak. Hat hosszú év telt el minden híradás nélkül és Deák Józsefné már lemondott róla, hogy uraf valaha viszontlássa.

Pár hónap előtt aztán váratlanul mégis megjött. Betegen, elcsigázva jött meg. Ugy fogadták, mint idegent. A házastársak nem tudtak többé összemeglegedni. Az asszony már csak sógora tanácsadására hallgatott és férjét számba sem vette. Napirenden voltak a civódások és veszekedések.

Deák Józsefet csakhamar kitétték a közös lakásból és a zugszállodákba szorult. Azonban mivel a lakás az ő nevében állott, elment a járásbíróhoz, mely a lakást neki ítélte. Nem sokáig élvezhette a fészek kényelmét, mert az asszony eljött és erőszakkal verte ki onnét. Szegény hontalan Deák József este elment Központi Fürdő büfféjébe és feleségétől pénzt követelt. Ezen újból összeveszték. Az asszony a sógor segítségével annyira megverte a férjét, hogy annak sérüléseit a mentőknek kellett bekötözni. A sűrűn megismétlődő botrányokat a fürdő vezetősége is megunt, kitétte Deákékat a bérletről s a büffét bezárta.

Deák József elment a gyárvárosi rendőrségre és ott Popescu Kornél komisszáriusnál elpanaszolta, hogy felesége meg akarta mérgezni, hogy megszabaduljon tőle. A rendőrség most ilyen irányban nyomozást indított.

Sport

Felépül a temesvári stadion

Temesvár, szeptember 16.

Temesvár közönségének fejlett sport-érzéke és lelkes sportszeretete méltán megérdemli, hogy mielőbb megfelelő hajlékot kapjon a sport valamennyi ága. Ezt az eszmét lesz hivatva valóra váltani az a monumentális stadion, amely a műgyetem épülete mögötti területen kell, hogy felépüljön a Regattával szemben.

A városi hatóság ugyanis már két év előtt telket bocsátott a sportszövetség rendelkezésére azzal a rendeltetéssel, hogy ott impozáns méretű Stadiont létesít a futball, tenisz, atlétika, uszás és a többi sport kultiválására. A szövetségnek az összes sportegyesületekkel karöltve meg kell találni a módját annak, hogy a szükséges beruházási tőkét előteremtse és a nemes sport számára olyan otthont emeljen, amelyhez fogható az országban még nincsen és amely alkalmas lesz messze vidékről ide összpontosítani a jelentőségesebb sporteseményeket. Temesvár szépészeti és gazdasági fejlődése szempontjából is igen kívánatos a Stadion mielőbbi megvalósulása, mert a létesítendő tribünök alatt üzlethelyiségeket, raktárakat lehet elhelyezni és ezzel a városközi forgalom élénkségét növelni. A városi hatóság azzal a kikötéssel engedte át az említett telket, hogy a sportkörök a stadiont 1926. év végéig felállítják. A közönség megértő támogatásának természetesen nem szabad elmaradni ettől az akciótól, amely nagy anyagi befektetést igényel.

A KINIZSI VÁRATLANUL VISZSAÉRKEZETT TEMESVÁRRA. A romániai futballsport bajnokesapata, a Kinizsi, az elmúlt szombaton külföldi turára indult. Első állomása a csapatnak Bécsben volt, ahol azonban először a Slovantól 4:0, a Wackertől pedig 6:2 arányban vereséget szenvedett. Ez annyira elkésztette a csapatot, hogy lemondott a további mérkőzésekről és tegnap délben váratlanul hazaérkezett. A Kinizsi az eredeti terv szerint Bécs után Grácban, Prágában, Belgrádban és Budapesten játszott volna. Ennek a tervnek megvalósítása most későbbi időpontra marad.

Színház

A magyar színtársulat Lugoson. A közönség fokozódó érdeklődése mellett játszik Fekete Mihály igazgató társulata Lugoson. A műsört az operett tölti be, a Nóta kapitány új diszletek között került színre, a jövő héten pedig már több újdonság teszi a repertoárt változatossá. A lugosi szezon alatt dől el, hogy a társulat onnan Temesvárra, vagy Aradra jön előbb. Fekete társulatával nem megy Aradra? Aradról jelenti tudósítónk, hogy Fekete Mihály színigazgató a színügyi-bizottság és közte felmerült ellentétek miatt október 17-én társulatával valószínűleg Temesvárra megy Lugosról és ott folytatja a szezont.

A lugosi színház műsora:
Csütörtök: Jubászegény, szegény juhászegény.
Péntek: Antónia.

Művészet

GROZAVESCU TRAJAN HANGVERSENYE. Grozavescu Trajan, a lugosi származású kiváló tenorista, szeptember 30-án Temesvárott a Tiszti Kaszinó nagytermében hangversenyt tart. Grozavescu, a bécsi opera ünnepelt művésze, elsorangu műsört állított össze, amellyel a közönségnek felejthetetlen estét fog szerezni. A nagyszabású hangverseny iránt máris olyan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy a közönség saját érdekében jár el, ha a Lőbl-hírlapjában előre gondoskodik jegyekről.

Ha pénzt akar megtakarítani

szükségletét csak az ujonnan létesített

Rival

cégnél fedezze, ahol rövidáru-, női- és férfidivat-cikkeket, cipőket bámulatos olcsó áron kaphat.

Tisztelettel
Rival
Bul. Berthelot 2.

Kereskedelmi és Gazdasági Bank Részvénytársaság

TEMESVÁR, Strada Vasile Alexandri (Hunyadi utca) 2.

Alapított 1891. évben
Sürgőnycim: COMERZBANK
Saját tőke: kb. 20,000.000 lei

Telefon: 23-04 könyvelőség
115, 301 devizaosztály
21-03 igazgatóság

Foglalkozik a bankszakma összes ágaival. Betétek gyümölcsösztetése takarékkönyvecskére és folyószámlában. Előnyös feltételek mellett eszközöl bel- és külföldi átutalásokat. Devizakereskedelemre autorizálva.

Veszek tört aranyat

ezüstöt, platinát legmagasabb áron

Drachsler

ékszerész
1, Hunyadi-utca 3.

Finom, elegáns uri és egyenruhák csak

Roncskevics József és Tsa

cégnél készülnek.

Timișoara-Belv. Mercy-u. 12
Telefon: 8-98

Gyógyszerészt

vagy képesített droguistát drogeria vezetésére, esetleg

társnak keresek.

Levelet „Komoly” jellegre a kiadóban.

„Hedin”

hashajtó labdacok kaphatók

SÁRGA GYULA gyógyszerárban,
Temesvár III., Telekháztér 1 sz.

Perzsaszőnyegek

csodaszép példányok, olcsón eladók részletre is Sternbergnél.

Fabrica de Cleiu, Timișoara

Ényvgyár, Temesvár

Calea Buziașului 18

Telefon
104

Telefon
104

Déli Hírlap

a legfrissebb és legolcsóbb napilap, a következő helyeken kapható:

Bukarest, Arad, Turnseverin, Orsova, Lugos, Karánsebes, Resica, Anina, Nagylak, Magyarpécska, Tövis, Nagyszalonta, Szatmár, Kolozsvár, Nagyvárad, Brassó, Bálint, Sepsiszentgyörgy, Lippa, Soborsin, Radna, Petrozsény, Vajdahunyad, Vulkán, Nagyenyed, Csákova, Déva, Nagykároly, Ujszentes, Delta, Boksánbánya, Nagyszentmiklós, Craiova, Végvár, Halmi, Facset, Mármarossziget, Hátszeg, Piski, Zalatna, Gyulafehérvár, Marzsina Marosillye, Lupény, Zsombolya.

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Könnyen kereshet sok pénzt napi néhány órai munkával, ha a Déli Hírlap kiadóhivatalában jelentkezik d. u. 5-6 között. Belváros, Szentgyörgy-tér 4.

Bérbeadó asztalosműhely nagy udvarban másnak is. Érdeklődni 12-2 óra. Háztulajdonosnál. II., Magyar-u. 35.

Vidéki urasági házhoz belső inas és mindenes szakácsnő kerestetik. Cim a Dél Hírlap kiadóhivatalában.

Festek bőrgarnitúrát, borszéket, autoüléseket, bőrkabátokat bronz színekben cipőket és a világon minden létező bőrtárgyat. Heitler Mór, Temesvár, Gyár-u., Uri-utca 4, Szittnernél.

A legszebb keresztrejvény a Déli Hírlap vasárnapi számában jelenik meg. A lap a délelőtti órákban két leírt mindenütt kapható.

Gyermekek öröme a Déli Hírlap vasárnap gyermekmelléklete.

LUMINA

Első Román Csillár-és Fémáru gyár R.-T.

GYÁRT:

Tiszta bronzöntésű,
cizellált művészi
csillárokat

TERVEZ:

Bármely stílus és egyéni ízlés szerint magánlakások és közhivatalok, templomok, színházak, bankok részére világító berendezéseket

Látogassa meg a gyár mintaraktárát!

TIMIȘOARA,

Strada General Joffre (Török utca) 9.

Belügyminiszter által is engedélyezve.

Soha nem létezett hasonló alkalom!

Házhelyek

1-2 évi részletre. Építéshez ingyen téglaprést. A téglahelyszínen előállítható minden költség nélkül.

Bővebbet a helyszínen, a gyárvárosi strandtól 3 percrenyire, a bódéirodában.

Házbérrel lefizethető és sajátja lesz.

Ia tűzifa

nem usztatott, 2 éves száraz

cseser, tölgy, gyertyán, bükk
legolcsóbb napi áron házhoz szállít

Csasznek

tűzifa- és szén nagykereskedés.

Telefon 41. Telefon 41

Vissza kapja pénzét és ingyen havonta egy pár mérték után készült gyönyörű cipőt

nyereményül, mert sorszámot kap mely havonta közjegyző által kisorsolattatik s ha nem nyer úgy rendelések után fizetett díjainak 10%-át, javítások díjának 50%-át készpénzben visszatérít.

Irimias mester Temesvár, Józsefváros, Scudier-tér és Preyer-utca sarok. Készít mérték szerinti legdívatosabb uri és női cipőket dívatlap szerint. Javítások. Dus raktár gyönyörű cipőkben.

Lapárusítók

magas jutalékkal felvételnek a Déli Hírlap kiadóhivatalában, TIMIȘOARA-BELVÁROS, Szentgyörgy-tér 4